

Voința Poporului

309
Dr. Nichi Lazăr, dir. Palatului Cult. Arad

Director: MIHAIL RUSSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
ARAD, Strada ROMÂNULUI Nr-rul 6

ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori ... Lei 160
Pentru intelectuali ... Lei 200
Pentru Instituțiuni ... Lei 500

ZIAR INDEPENDENT DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

CĂTRE CETITORI!

Ne adresăm miilor de țărani muncitori dela sate și orașe, funcționarilor obișnuiți și intelectualilor luminați, cu rîndurile de față, ce glăsuiesc gândurile de bine și progresele ale mații și ca omenire, ascultând durerile tuturor claselor sociale fără părtinire și luptând cu înzecite puteri contra putregaiului ce cată să coboară asupra noastră.

„VOINȚA POPORULUI”. Inprospătăm forțele noastre cu tot ce este cinstit și demn în publicistica românească și ne hotărîm în slujba tuturor oamenilor cinstiti de pe meleagurile graniței de vest, aplecând urechea la tot ce este bun și ascultând durerile tuturor claselor sociale fără părtinire și luptând cu înzecite puteri contra putregaiului ce cată să coboară asupra noastră.

„VOINȚA POPORULUI” dela începutul ei a fost tribuna de pe care a răsunit hotărît și puternic glasul de protest contra tuturor nedreptăților. De pe această tribună s'a dus cinstit lupta contra înstreinațiilor sufletului românesc. „Voința Poporului” nu începe azi o luptă nouă, ci continuă o luptă dusă de 6 ani de zile, lărgindu-și orizontul de acțiune, prin apărarea intereselor claselor sociale productive din această țară.

Cetitorii noștri, care ne sunt singurul sprijin, nu trebuie să dea ascultare dusmanilor unei prese românești cinstitute; ziarul nostru nu servește interesele niciunui partid politic, ale nici unei caste sociale, ale nici unei bănci sau instituții de orice fel. ci este icoana fidelă a pulsului vieții sociale și străjerul celor mai sfinte interese ale neamului românesc. Noi nu înțelegem o presă pusă în slujba intereselor meschine de partid și clică, tocmai aci la granița țării, unde ne sufocă presa vecinilor dușmani. Este o datorie mai mult decât națională, este o datorie de care se leagă existența acestui neam, ca aici în Aradul luptelor de odinioară, să existe și să trăiască în ciuda tuturor dușmanilor o presă românească cu adevărat independentă.

„Voința Poporului” își hotărăște acest drum spinos din cale afară și cere hotărît sprijinul de existență tuturor celor care simt și cugetă cu adevărat românește.

Acesta e cuvântul nostru.

„VOINȚA POPORULUI”

Să ne revizuiem conștiințele!...

De zece ani o ducem în dalbă sărbătoare... De zece ani preamărim în cuvinte înflăcărâte înfăptuirea visului părinților noștri... Amvoanele bisericilor catedrele școlilor, tribunele întrunirilor publice răsună de fraza caldă, patriotică, care leagă România Mare!

O beție de fericire fără margini ne învălue cu un farmec ce ne întunecă vederile, ne tulbură mințile.

Noi vorbim și jubilăm — dușmanii noștri se înarmează; noi ne veselim — și în spasmul bucuriei nu observăm ghiarele dușmane ce se întind încordate spre noi să ne sugrume.

Noi ridicăm cuvinte de slavă pentru strămoși și faptele lor vitejești, dar nu ne vedem micimea și ticăloșia noastră! Desgropăm cu măiestrie de artist din negura trecutului figurile mărețe ale înaintașilor, cari au mâncat pâinea amară a sărăciei, a lipsurilor și prigoanelor; cari au trăit și au murit pentru „naviune și drepturile ei” căzând primă jertfă de pârgă pe altarul unității naționale — în vreme ce noi ne repezim cu lăcomie de fiară sălbatică după câștig, îmbogățire și huzureală, trăind și muncind pentru noi.

Și fiindcă averușă proprie e prea mică, ne uităm cu jind la a vecinului, — fiindcă leașa nu acopere toate cheltuielile unui traiu desmățat în chef și lux — stoarcem bacșișuri, jăcmănim, fixăm comisioane, transportăm cu contracte false cetele flămânde de români în Brazilia ori ne înfundăm mâinile în banii vistieriei Comunale, a orașului, a statului... De aici: crimele, hoțiile, pungășiile, fraudele fără număr cenu cred să se mai pomenească în altă țară.

Totul se pune în România Mare la cântar ca o marfă de vânzare: naționalism, patriotism, credință, sentimente

tele cele mai sfinte... Total e de vânzare și exploatare în această „Belgie a orientului”: munți, păduri, mine bogate de aur cărbune și argint, trup și suflet...

Totul se vede și se judecă prin morala judaică: banul.

Suntem generația cea mai norocoasă și fericită de când s'a zămislit neamul românesc — căci ce n'ar fi dat vlădica Inochentie, cronicarul Șincăi ori eroul

lancu să fi putut vedea o clipă măcar desrobirea și unirea tuturor Românilor; — dar, în același timp, suntem și cea mai nevrednică și nemernică și ca mâine va fulgera peste capetele noastre osânda nemiloasă a istoriei.

Generațiile trecute, România mică de ieri a fost mare prin sufletul aprins și încalzit de idealuri sfinte, România Mare de azi e mică și bolnavă prin slăbiciunile, patimile, păcatele fiilor ei, ce-i întunecă viitorul...

A fost de-ajuns zece ani! Să ne desmetecim din vraja clipei istorice, la realizarea căreia noi poate n'avem nici un merit; să ne ațintim privirile ascuțite spre dușmanii de ieri, cari nu ne vor fi prieteni niciodată și mai ales

accentuez, strig cu toată puterea: să ne revizuiem conștiințele!...

Jos cu haina de sărbătoare și să îmbrăcăm cămașa de atelier; jos cu lanțurile egoismului ce ne duc la ruină și să ne punem în contact cu unda sufletului idealist din trecut!!

Desfaceți largi porțile inimilor să iasă miasele, duhoarea și să pătrundă năvalnic lumina caldă mântuitoare, ce țșnește din evanghelia Domnului Isus și din crezul biruitor al strămoșilor noștri.

PETRE HERLO,
preot- profesor.

Desvelirea monumentului lui Eftimiu Murgu.

În ziua de 29 Iunie a. c. (Sf. Petru) va avea loc în frunțașă comună Bozovici din județul Caraș, o serbare a desvelirii monumentului marelui luptător naționalist din Banat; Eftimiu Murgu. Aceasta sărbătorire o puternic considera ca o binevenită răsplată ce să dă bănăților, figura de apostol alui Eftimiu Murgu a însemnat drumurile bănățenilor în cele mai triste și întunecate zile ale istoriei. Ridicarea unui monument în comuna natală a acestui neînfricat luptător este și un pios omagiu ce se aduce glorioaselor vremuri trecute de suferință, dar și de eroism înălțător.

Se pregătește atât din partea comitetului organizator, cât și din partea oficialităților — în frunte cu dl deputat I. Conciatu — ca să se dea acestei sărbători un fast cât mai strălucitor. În acest scop va lua parte la serbări înalta Rege ță, câțiva miniștrii și poporul bănățean.

Se proiectează, ca la desvelirea monumentului să se dea țărănilor un praznic, la care se va tăia 12 boi, praznic, care va aminti vremile trecutului, când Eftimiu Murgu își trăia clipele de străduință națională în mijlocul poporului bănățean. Incontestabil, că aceasta sărbătoare va fi cea mai frumoasă, pe care a cunoscut Banatul vreodată.

Tot cu aceasta ocazie se va inaugura și noul drum dintre Iablonița—Bozovici, care are o lungime de 7 km. și care este tăiată în stânci.

A. COTRUȘ

Cuvinte către țaran.*

Acest petec de pământ bun rău,
e-al tău!...
ară-l samănă-l seceră-l spornic,
fi-i slugă și stăpân statornic
și apară-l de-o trebui cândva,
cu toată vinjoșia ta:
cu pușca, cu coasa, cu sapa,
sângele vrăjmașilor ce-or vrea
să-ți ia,
să curgă pe ntinsu-i ca apa!...

tu l'ai udat cu lacrimi și sudori
și l'ai muncit subțori dogoritori...
veacuri de-a rândul,
te-ai încovoiat pe el arându-l și săpându-l
pentru groșițe albe, pentru groși semeși, sături,
pentru ciocoi desfătarnici ai pământului...

de pe el grămezile de aur ale grâului
s'au scurs spre depărtări ca apele râului...
tu singur ai rămas aci, legat de sapă și de plug:
piatră grea, neclintită, sunt ape ce fug...

din întâii vremurilor zori,
e-al tău de mii și milioane de ori
petecul acesta de glie,
și-al tău o să fie
pe vecie,
dacă-l vei ști munci
și răscolii
și apăra
cu toată truda și răbdarea și dirjenia ta!...

*) Din volumul de versuri „Mîine” ce va apărea în curînd.

Pe aceeaș cale, înainte!

Oglinda — în general — este reflexul complexității formelor exterioare a manifestărilor și mișcărilor persoanelor și obiectelor cari îi stau înainte.

În urmare, caracteristica generală a oglinzii este că, oricari i-ar fi dimensiunile și forma, de ar fi o tablă uriașă, sau un ciob, reflectează.

În comparație vorbind, aceeaș însușire este și organele de publicitate, adică publicație stampată.

O Japle de publicitate reflectează în orizontul lor, — bine ori rău, exact ori vederea lor, situațiile și mișcările de orice ordin, cu un cuvânt întreaga viață a unui stat sau popor, ca și a unei societăți familii sau a unui singur individ.

În mod logic umează deci că, organele de publicitate îndeplinesc un rol foarte important în viața de stat a popoarelor ca și în viața indivizilor.

Coloanele organelor de publicitate oferă cititorului diverse informațiuni și orientări, satisfăcând anume interese ori procurând satisfacții pregătind și formând opinia publică.

În urmare, după cum e presa unei țări, așa este și opinia publică a acesteia, sau mai precis: după opinia publică a unei țări, se cunoaște presa pe care ea o are.

„Voința Poporului“ are pretenția să afirme că, a creiat o considerabilă opinie publică în cuprinsul acestui județ. Iar, afirmația aceasta o confirmă acei 6 ani de existență, pe care i-au asigurat-o numărul abonaților și a cititorilor săi.

Bazat pe aceste considerațiuni și dând ascultare cuvântului poruncitor al vremurilor grele pe cari le trăește neamul nostru românesc, noul comitet de redacție al acestui ziar cu riscul unor considerabile sacrificii materiale și-a asigurat colaborarea efectivă a unor condee apreciate și lărgind orizontul comentărilor și aprecierii evenimentelor la ordinea zilei, a înprimit și garantat „Voinței Poporului“ un caracter de pronunțată obiectivitate și independență.

Cu aceste lămuriri absolut necesare ne prezintăm on. public, cerând sprijin în schimbul activității și sacrificiilor pe cari noi cu dragă inimă le punem în mod dezinteresat în slujba neamului românesc.

Colaboratorul.

Sfințirea bisericii ortodoxe române din Munar (Banat)

În ziua de 4 Iunie a avut loc sfințirea noului lăcaș bisericesc ortodox-român din comuna bănățeană Munar. Actul sfințirii a fost oficiat de către P. S. S. Episcopul dr. Grigore Comșa al Aradului, înconjurat fiind de numeroși preoți din comunele învecinate Munarului. Sf. lăcaș a fost ridicat cu bani adunați prin subscripție publică, la cari s'a adăugat sume de 400 mii lei, acordată din fondurile prefecturii de județ Timiș. Cu această ocazie a fost hirotonisit preot, diaconul Traian Putin, destinat unei parohii din Banat. Viitorul preot al parohiei Munarului este desenat diaconul Episcopiei Aradului, minunatul cântăreț Raica. La solemnitatea sfințirii a luat parte numeroși fruntași ai conumelor Comlăușul Bănățean, Secusigeni, Periam, Beba Veche, Fenlac și Sfințpetru-German. După sfințirea Sf. lăcaș P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului a ținut poporului o înălțătoare și sfătoară predică.

—cor.

DEMOCRAȚIA

Democrație înseamnă guvernarea poporului prin sine însuș, adică puterea suverană se află în mâinile lui. Și pentru ca această suveranitate să existe, se cer anumite condițiuni, pe care nu le îndeplinesc tocmai acei, ce abuzează de acest simbol.

Democrațiile conștiente nu se pot desvolta acolo, unde nivelul cultural nu e în floare și unde există antagonismul de clase.

Pretutindenii se crede. că numai republica reprezintă guvernarea poporului prin el însuș. Aceasta e o eroare, căci monarhia Angliei este mai stabilă, mai respectată, decât în orice altă țară iar democrația engleză poate servi de model lumii întregi.

În țările, unde analfabetismul n'a dispărut, iar antagonismul de clasă este împins la exces, acolo nu poate fi vorba de o democrație conștientă.

Așa iau naștere acele grupări politice, ce urmăresc să pună stăpânire pe popor, bazându-se pe lipsa lui de cultură și imposibilitatea de a fi o putere suverană. Și treptat-treptat ele se transformă în oligarhii financiare, politice, care prin promisiuni demagogice atrag poporul în cult sub firme de partide cu nume ademenitoare, ce au ca singur scop satisfacerea intereselor de partid.

Nu departe de aceasta este proletariatul intelectual, fără calități și fără pregătire necesară. Acesta se crede destinat să conducă prin demagogie. popoarele

inconștiente, servindu-se de utopii scrise de oameni geniali, cari nu s'au gândit niciodată la aplicarea lor. E de necontestat că ideile subversive, pe care de mulțori nu le pricep nici aceia cari le propovăduiesc, nu pot prinde decât la popoare inculte.

Între aceste două extreme, una formată de elementul reacționar și acaparator, cealaltă de proletariatul intelectual, cinici și doritori de a parveni prin orice mijloace, se găsește în fiecare țară o grupare de oameni echilibrați, cari în politică nu se conduc după idei acaparatoare și nici nu răspândesc idei subversive, incompatibile cu desvoltarea liniștită a unui popor.

Această grupare, formată din oameni culti, conștienți de munca și de rolul lor, cu dorința sinceră de a păzi libertatea, respectul legilor și a servi poporul, este adevărata democrație ce nu face nici o distincție între clase și urmărește să guverneze poporul, satisfăcându-i nevoile și dându-i instrucția necesară.

Ocolind cele două extreme, ce se sprijină numai pe demagogie, instinctul de conservare al poporului, condus de inteligența naturală, va înclina către gruparea mijlocie, care asigură libertatea și tendința către adevărata democrație.

Totul depinde de cultura poporului și de conștiința, pe care i-o formează tocmai cultura lui.

V. Spătar

Presa și opinia publică

Insemnătatea, rolul și răspunderile unei prese sunt de o covârșitoare importanță în viața popoarelor; a-i căuta deci o justificare a existenței sale e inutil din moment ceea există în realitate.

Un ziar este totdeauna sclavul atitudinii sale tradiționale, al tirajului, al clientelei. Aceasta e cert.

Verdicturile morale ale mulțimei pot neliniști unele ziare. Cele cari însă și au precizată atitudinea „drumul lor drept“, fără oscilațiile caracteristice foilor pamflete și nu marilor cotidiene, nu se tem de o prematură dispariție. Constanța și consecvența unei atitudini, onorează și ziarul și pe dirijorul lui.

Elemente în a aprecia în justă valoare o gazetă, sunt vechimea și tirajul ei.

Ziarele de opinie — acele cari nu se limitează la informația obiectivă și diversă a lectorului, săturându-l pe nevrute cu drame amoroase, accidente de stradă, crime abominabile — sunt forțate de foarte multe ori să trăiască din subvenții, căci ele nu scrvesc numai o cauză, ci și interesele personale ale celui care pune cu bunăștiință a pierderii un capital.

În vremea aceasta fumegoasă, când omenirea se află într'un proces de transformare a fortelor, când încă nu s'au ierarhizat valorile și nici criteriile de judecată, când mulțimile oscilează între extreme de opinii, aflându-se în fața unei continuități rupte — în această vreme și în jurul acestei realități, se

concentrează toată problema morală a unui ziar.

Dacă, azi mai ales, un ziar ar propaga vandalismul inutil, desvătând, mulțimile de sensal armoniei sociale și le-ar îndemna la indisciplina morală, la care, după război se află în destul pregătire — desigur că el ar însemna o adevărată primejdie. Terenul la noi se pare că ar fi destul de prielnic; poporul nostru este într'un hiatus al tradiției spirituale. Cauza? Prestigiul ierarhiilor materiale care a pus stăpânire pe oricine. E și acesta unul din rezultatele stărilor de după război, ca atâtea altele!

Un fapt divers ori o idee banală, capătă importanță după mărimea literii și locul unde a fost publicat în ziar. Așadar importante istorice și consecințele unui eveniment sunt în funcție de proporțiile literelor de tipar cu cari au fost aduse la cunoștința publicului...

Rezultat psihologic indiscutabil. Ziarul exercită asupra poporului o influență care face iluzorie suveranitatea conferită de votul universal, căci educația mulțimea se face prin ochi nu prin reflecțiune.

Un ziar poate prevedea și conduce reacțiile și curentele, poate provoca în gândul lectorului un răspuns anumit, după modul cum îl întreabă, poate fi o foaie bună ori rea, dupăcum face să fructifice câteva noțiuni generoase sau atinge însăși rădăcina masselor. Un principiu de înaltă etică morală, de

înaltă noblete, poate să se transforme într'o stupizenie, dupăcum e mână un condei generos sau perfid. Un eveniment de importanță capitală, poate coborât la nivelul unui simplu accident sunt aspecte oferite de presa zi de zi.

Opinia noastră publică este încă nesigură, confuză, capricioasă. Ori opinia publică e prin definiție, mijloc instabilă impresiunilor, a prejudecăților, a sentimentelor și a tendințelor colective; oriunde opinia generală a mulțimei exprimă inexact felul de a vedea al indivizilor, reprezintă o renunțare a individualității în beneficiul medicii comune. Nicăeri însă mai mult ca la noi, opinia publică nu oferă un teren mai necunoscut și surprize mai contradictorii, fiindcă suntem o țară unde atât oamenii de carte cât și mulțimea s'au format până mai deunăzi sub trei discipline intelectuale deosebite. Între un român „regătean“ unul ardelen și altul basarabean — este sigur — reacțiile în fața uneia din aceleiași idei sau aceluiaș fapt, sunt deosebite fiindcă structurile lor intelectuale sunt deosebite.

Misiunea unei gazete e cu atât mai complicată cu cât răspunderile sunt mai grele. Fiecare cuvânt poate deschide în opinia publică o rană, dupăcum o poate închide și vindeca.

Desigur, că nu-i mai de preferat a da recomandățiuni fixând directive de conducere unui ziar, cât e de preferat a-ți da osteneala să realizezi în domeniul practic un astfel de ziar.

Ne propunem să facem și din ziarul acesta ceea ce ne spun alții că în teleg să fie.

Vrem — vom isbuti!

6 Iunie 1928. Dr. Aurel Cojocaru

BACȘIȘUL

De origină autentică turcească, bacșișul, este obiceiul ce ne-a rămas ca amintire în urma dominației turcești. Obiceiul acesta pare că nu se mai poate stârpi la noi, felul de a cugeta acelor, ce sunt meniți a-l stârpi, fiind și azi tot a la turcia.

Pe vremurile dominației turcești, toate funcțiile publice trebuiau cumpărate, iar salariul funcționarului public era nul sau foarte neînsemnat, era plătit numai de formă. Venitele sale trebuiau acoperite de către public, care venea cu el în contact, și el știa să-și juipoaie clienții, îmbogățindu-se în scurt timp.

Timpurile s'au schimbat, dar obiceiul a rămas. Funcționarul public e plătit azi la noi, tot ca pe timpul turcilor, numai de formă. Publicul trebuie să completeze restul, ca bietul funcționar să nu moară de foame. Cu mica diferență, că pe lângă salariile derizorii, funcționarul nu are dreptul să perceapă bacșiș. Pe lângă aceasta, schimbându-se timpurile, s'a schimbat și morala: ce era atunci un obicei, astăzi e o rușine. Demnitatea funcționarului nu-i permite să primească mila altuia, dar nevoia de a-și acoperi trebuințele, îl împinge la înjosirea aceasta. Astfel el vine în conflict cu sine însuși și moralul îi scade pe zi ce trece, în însuși detrimentul Statului.

Acți trebuie să intervină Statul cu toată energia! Să-și plătească funcționarul omeneste, ca el să nu fie avizat la bacșișul, la mila publicului, ci să-și vadă cu demnitate de slujba sa. Astfel s'ar ridica prestigiul statului, funcționarul ar fi mulțumit și publicul ar scăpa de o plagă socială.

Să dispară deci plaga aceasta!

Iorgu Alexandrescu.

„Voința Poporului“

Nimic mai mult așteptat, în acest colț de țară, atât de îndepărtat de capitală, farul luminei sufletești al neamului nostru decât o gazetă absolut independentă. O gazetă care, ridicându-se deasupra patimilor de partid, fie acestea fanaticism de nejustificat naționalism sau tot atât de nejustificată vrere brutală de a avea rol conducător în stat, să fie pusă în serviciul adevăratului patriotism.

„Voința Poporului“, care deși în continuare, apare sub o altă conducere, altă administrație și altă deviză, promite să fie o adevărată tălmăcitoare a dezideratelor, a „voinței“ poporului. Dacă această promisiune se va transforma în nestrămutată realitate, cuvînesc atunci fiecărui intelectual, bun Român, să se grupeze în jurul acelora, cari se vor îngriji de redactarea acestei gazete și să devină fiecare un onest tălmăcitor al dorințelor poporului nostru atât de oropsit.

O gazetă nu este numai un simplu registru al evenimentelor zilnice, ci mai este și un admirabil mijloc pentru răspândirea culturii. Astfel prezentându-se chestiunea suntem, cu atât mai mult, îndatorați să luăm toc și cerneală și să turnăm cu îmbelșugare în sufletul poporului nostru bogățiile noastre sufletești, să-i îmbogățim cunoștințele și să-i arătăm calea dreaptă ce trebuie să urmeze.

Dacă „Voința Poporului“ va împlini toate acestea atunci așteptările noastre vor fi satisfăcute. Dacă își va greși dela început drumul atunci... nu-i proorocim viitor, dar îl dorim.

I. Transylvanu

Primejdie revoluționară în România?

„Neue Freie Presse“ publică o con-vorbire a d-lui ministru Duca, cu corespondentul din București al numitului ziar.

Dl Duca a subliniat în special, că în contra svonurilor interesate, România este Statul cel mi pașnic și cel mai lipsit de posibilitate revoluționară. În zece ani, decând s'a început opera de consolidare a României, s'au rezolvit mai multe probleme importante, ca reforma agrară, unificarea administrativă, reorganizarea financiară, centralizarea judiciară și școlară. Problema stabilizării se află în ajun de a fi rezolvită în mod complet, astfel că motivele cari ar putea defermina o criză economică sunt cu totul înlăturate.

În ce privește chestia fostului Prinț Carol, dl Duca a declarat că această chestiune nu turbură pe nimeni în România. Poporul român plin de iubire pentru amiatirea Regelui Ferdinand și pentru viitorul copilului ce poartă azi coroana României Mari.

Corespondentul încheie, accentuând și d-sa că în România domnește în adevăr liniște deplină, și că nu există nici o primejdie revoluționară.

G. H.

Se impune respectul sărbătorilor românești

În timpe la Geneva, vecinii noștri maghiari își plâng martirajul ampririlor imaginare ale con-naționalilor lor, rămași în granițele României; întregite, noi de-acine dăm seama perfect că această milogeafă încadrează în ea cea mai falsă notă posibilă.

Să ne explicăm. Minoritarii rămași cetățeni români sunt în majoritate de religie romano-catolică, ori catolicismul — pentru menținerea lui — implică anumite posturi în ținerea sărbătorilor acestei religii. Până aci nimic de zis. Se întâmplă însă ceva și acest ceva îl vedem perpetuându-se la înfinit, ca sfidare mai mult a legilor noastre românești. În zilele de sărbători — exclusiv catolice — evreimea cetățeană română, de rit mozaic, respectă cultul catolic și afirmația poate fi documentată în orice zi de sărbătoare catolică, când magazinele evreești au trase oblo-

anele peste vitrine, ca și cele puține, veritabil catolice!

Poate nici aci n'am avea nimic de zis, dacă sărbătorilor românești li sa'r da aceeași importanță față de sărbătorile ortodoxe însă, evreimea maghiară arată o absolută desconsiderare; jicind la înfinit respectul cultului bisericilor noastre românești.

Amintim cazul zilei de 4 Iunie (Sf. Treime) când comerțul și industria minoritară a impus muncitorimii românești renunțarea la datina străbună — sărbătorirea acestei zile — sub chiar presiunea licențierei din posturile ocupate de această muncitorime. Față de această insultă adusă culturii românesc sperăm că autoritățile în drept vor interveni, pentru a impune respectul sărbătorilor, cari au în ele ceva din nuanța datinilor străbune. Sperăm că vom fi înțeleși, pentru a nu fi forțați să revenim.

Al. Negură.

LUMINA LA SATE

Pe vremuri clasa suprapusă a ținut satele în întunecime, ca să le poată exploata cât mai mult. Cu cât lumea dela sate e mai lipsită de cultură, cu atât mai mult este expusă exploatării, cu atât mai mult trebuie să îndure mizerii, dând rodul sudorii feței altora, cari sunt mai iscusiți, mai luminați, cari se folosesc de starea aceasta de întunecime.

Dar nimic nu poate sta în calea evoluției naturale. Lumina a început să pătrundă la sate și cu primele raze a deșteptat conștiința țaranului. Azi lumea dela sate nu mai e o turmă inconștientă, care are numai dreptul să muncească din greu pentru ca să umple hambarele moșierului. Astăzi și țaranul pretinde dreptul său de membru al națiunii și dreptul de a dispune liber de destinele sale. Azi țaranul nu mai e sluga boierului, ci membru egal îndreptățit al națiunii. Și dacă nu am ajuns încă pretutindeni până la gradul acesta al evoluției, apoi trebuie să punem cu toții umăr la umăr și răspândind cultura acolo unde se simte ne-

voia, să tindem a atinge acest grad cu un ceas mai devreme, în însuși interesul națiunii. Căci în marea luptă dintre națiuni, aceea va eși învingătoare, care a atins gradul mai superior al culturii.

Nu ajunge să avem numai o seamă de oameni învățați, lăsând pătura cea mare a țărâniei în întunecime, căci aceasta ar însemna a o lăsa exploatăată și pe mai departe de ceidintăi.

Suntem o națiune tânără, viguroasă, care abea acum se dezvoltă spre destinele ei strălucite. Iar vloga națiunii e țărâniea, lumea dela sate. Nu vom lăsa deci, ca vloga aceasta, care e menită să alimenteze națiunea, să fie suptă de niște trântori nemernici. O vom păstra intactă pentru națiune! Și aceasta prin lamină, prin cultură.

Atât interesul superior al națiunii, cât și însuși interesul țărâniei este deci, ca să se facă cât mai multă lumină la sate, cultura să pătrundă cât mai adânc în masa țărâniei. Și noi vom ști să ne facem datoria.

I. Pascarul.

Consolidare, nu regionalism

România mărită, eșită din plămădeala Sângelui a opt sute mii fii ai ei cu acest scump pământ visat de secole, este astăzi una din țările care joacă un rol important, mai ales în Balcani.

Frați de același sânge, despărțiți până mai ieri de Carpați și Prut, rupând lanțurile robiei seculare, și-au dat mâna pentru totdeauna.

Zece ani de frățescă colaborare a energiilor reprezentative din toate provinciile, încă, nu a fost de ajuns, pentru a se putea pune odată temelia unității adevărate, de la o margine la alta a țării.

Luptele politice interne scoborâte până la cele mai adânci patimi, micșorând prestigiul nostru față de streini, face să se creadă că, încă nu suntem desmeticiți.

Privirile dușmanilor sunt mereu ațintite către noi, neașteptând de cât, începutul destrămării interne, pentru ca astfel gasindu-ne istoviți, să poată recuceri acea ce ei eu pierdut.

Și dacă în Basarabia, una din cele mai periculoase platforme politice, regionalismul, nu și-a găsit ființa, aci în Ardeal, această armă fratricidă este cea cu cari neputincoșii în inconștientilor,

caută să-și croiască drum pentru a-și crea situații, făcând astfel indirect, jocul dușmanilor noștri.

Regionalismul în Ardeal este alimentat, în afară de cei mici la suflet dintre noi, și de presa minoritară, singura care străbate mai cu înflesnire în cel mai depărtat colț de sat.

Acesta este marele pericol. Aci trebuie să ațintim privirile celor ce simt cu adevărat românește.

Prea mari au fost suferințele celor ce au în cheag această Mare Românie și sământul încă proaspăt ce acoperă mormintele celor opt sute de mii de frați, nu trebuie să fie răscolit de cei netrebnici.

Dacă Franța a putut găsi temnițe pentru regionalistii care doreau autonomia Alsaciei și Lorenei, să se știe că, la noi sînt destule cazemate încă libere, care să adăpostească pe cei ce ar cere desiiipirea volunei provincii.

Un sânge și o limbă de la Arad la Hotin și de la Maramureș la Dunăre Consolidare și frăție desăvârșită, nu regionalism criminal.

Valeriu Nicolescu

Advocat

Fost Inspector Gral administrativ.

O sută de ani dela înființarea liceului din Beiuș

În 30, 31 Maiu a. c. au avut loc în Beiuș preafrumoase și înduioșătoare serbări împlinindu-se 100 ani dela înființarea liceului român unit prin episcopul de cucernică amintire Samuil Vulcan.

Programul serbărilor a fost bogat și variat la ziua I. după of. lifurghie slujită de Arhierul actual Valeriu Tr. Frențiu și urmată de un pelerinaj la mormântul foștilor profesori și a martirilor Bolcaș-Ciordeș, elevii au aranjat un matineu cu declamații foarte deslușite (indeosebi „Clăcașii“) și cântece națională executate cu precizie uimitoare de corul elevilor de sub conducerea subtitlului profesor Bușița.

A II. zi sa ținut ședința comemorativă, în curtea liceului asistând — pe lângă cei toți Arhierii uniți și P. S. Ciorogar dela Oradea. — Guvernul țării a fost reprezentat prin Dnii miniștri Dr. Anghelescu și I. Lăpădatu, Dir. gen. Kirilăscu, Delegați din toate centrele au adus omagiile lor.

Eparhia ort. a Aradului a fost reprezentată prin Păr. Dr. Ciuhandu iar „Moise Nicoară prin Păr. P. Herlo și Păr. Sab. Stelea.

După ședința a aruncat un moment emoționant defilarea foștilor elevi — o ceată mândră de intelectuali în majoritate proofi, ce defilau cu pasul apăsat, cu barbele cărunte în vânt ... opri tinerimea școlilor, pe urmă conductul etnografic din satele vecinașe, — seara concert și dans.

În cursul nopților liceul a fost luminat feeric rămânându-se înscrispții creștine naționale ca „Nihil sine Deo“ Vivat, crescat, floreat!

Un fost elev.

Ce-i cu Banca Asociață?

Sunt câteva luni de zile decând Banca Asociață din Arad se află într'o exasperantă jenă financiară. Pe ruinele vechei direcțiuni care a dus-o la dezastrul de azi a fost aleasă o comisie de lichidare. Felul cum această comisie a înțeles să ceară și să obțină dela cei vreo 2000 de depunători acele faimoasă „declarațiuni“ prin cari ceice le-au dat au renunțat de bunăvoia lor la banii depuși la Bancă frizează codul penal, întrucât la adunările generale ținute au promis depunătorilor că vor plăti cote de minimum 80 la sută. Astăzi cu mare surprindere, depunătorii au constatat că Banca le-a dat o batjocoritoare cotă de 8 la sută.

Falimentul pentru acest institut bancar, cu toate eforturile făcute cu buzunarele proprii ale membrilor din consiliu, este totuși inevitabil.

Fac atenți pe toți câți n-au dat până azi declarații către Bancă să nu mai subscrie ceva, căci înseamnă să renunțe definitiv la sumele lor depuse acolo, în favorul atâtor comisii și paracomisii.

Nu ezit să manifest și marea mea surpriză, de ce Banca nu a fost declarată în stare de faliment, cu atât mai mult cu cât s'a constatat că ea a încetat plățile — singurul element și cel mai puternic cerut de Legea Falimentului pentru declarare, — și cu cât s'a afirmat chiar prin sentință că se intrunesc toate condițiunile pentru declarare,

Cred totuși că dacă Banca prin consiliul ei vechi sau nou — nu știu — a făcut efortul supraomenesc și a depus pe seama clienților mei suma întreagă (celor fără declarații), nu va mai putea face la fel și cu alții ceilalți cari sunt cu drept cuvânt foarte alarmați de faptul că s'a putut tolera unei Bănci să privilegieze, sub scutul legii, pe câțiva depunători, dându-le suma integral, în dauna a peste 2000 depunători cărora le-a dat numai 8 la sută.

În scurt timp vom vedea cine a avut dreptatea și legea mai mult de partea sa.

Voi reveni.

Aurel Cuciuc

Advocat, Arad.

Adunarea generală a „Cămin. Cultural al Astei Arad“

DOMNULE DIRECTOR,

Cu onoare Vă rugăm să binevoiți a publica în prețiosul Dv. ziar, în legătură cu adunarea generală ordinară a „Căminului Cultural al Astei Arad“, următoarele:

Adunarea generală anuală a „Căminului Cultural al Astei Arad“ s'a ținut în ziua de 2 Mai a. c. în cadrele unei calde atmosfere de înfrățire românească. Adunarea a fost prezidată de dl dr. Teodor Botiș, care mulțumește membrilor prezenți în adunare. Apoi se intră în ordinea de zi și se dă citire raportului general prezentat de comitet. Raportul începe cu o pioasă evocare a marelui dispărut al neamului, care a fost Regele Ferdinand I. Adunarea comemorează în picioare. Se face apoi un scurt istoric al înființării Căminului, aducându-se mulțumiri tuturor societăților, precum și autorităților, cari prin ajutorul lor moral și material au contribuit la înființarea acestui cămin.

Ca încheiere se adresează un călduros apel către membrii Căminului prin următoarele frumoase cuvinte:

„Nu putem să întrelăsam prilejul a adresa un călduros apel către Dvoastră cari ați venit aci, cât și către acei membri, cari sunt absenți să vă înșuruiți cu însoțire sub flamura pe care o vântură Căminul nostru, să căutați ca între zidurile lui să domnească totdeauna spiritul cel mai larg de înțelegere reciprocă să desvoltați în șirul cunoșcărilor Dv. o vie propagandă ca astfel Căminul cultural al Astei să sfârșească prin a fi aievea chiagul care unește într'un simț și o gândire pe toți intelectualii români ai Aradului de după război.“

După citirea altor rapoarte urmează alegerea noului comitet: Președinte e ales dl George Hărgot, primpreș. Trib. Arad, în locul regretatului Dr. Sever Barbura; vicepreședinti se aleg dnii: Dr. Vasile Avramescu și Col. Teodor Setb. Pe lângă membrii vechi: dnii Dr. M. Mărcuș, Ing. Stefan Mateescu, Ing. N. Petrescu și Dr. Ioan Ursu rămași în comitet; în locul celor ieșiți la sorți precum și în locurile vacante se aleg următorii noi membri: Dr. Silviu Molgovan, Col. Alexandru Vlad, Dr. Ioan Robu, Dr. Sever Popovici, Dr. Al. Stoinescu, Dr. Cornel Luța realași, Augustin Gitta și Vasile Suciu.

Credem că în forma cum s'a compus noul comitet, avem destulă garanță că în viitor Căminul nostru cultural să fie într'adevăr unicul local de întâlnire al tuturor Românilor din Arad. Să sperăm!

Comitetul Căminului.

Primnotarul Giurgiu din Rovine în slujba ovreilor?

În numele intelectualilor români din Pecica și Rovine, am ținut de cuviință ca, să aduc la cunoștința marelui public cele ce urmează, și anume: Încă din anul 1927 cu mari greutate am obținut dela Consiliul comunal din Rovine un teren pentru construirea unui loc de tenis. Deoarece însă construirea era oprită până la data ridicării la valoare de drept al hotărârei Consiliului, — fără ca să cerem, ni s'a oferit de către comuna Pecica un alt teren, pe care l'am și construit.

Voină acum să procedăm la construirea terenului câștigat și ridicat la valoare de drept, cu cea mai mare părere de rău am aflat, că dl Giurgiu a dat acest teren ovreului Morit Kulliner comerciant de făină din Pecica.

Nu mi pot imagina, că ce motive au determinat pe acest dl Giurgiu, ca să favorizeze pe neamul acestui ovreu în detrimentul intelectualilor români și cu toate că am intervenit deja la Prefectura Județului în chestiune, totuși întreb cu o adâncă indignare, dacă dl primnotar Giurgiu are sânge și suflet românesc, sau este vre-o lepră colonizată de cine știe unde și căruia nu-i cunoaște nimeni originea?

Cât pentru mine, mă întorc cu

Cenzurat: Prefectura Județului.

OMAGIU MARIEI

VISUL

Când somnul silit puse stăpânire,
Pe sufletu-mi candid, și plin de mahnire.
Imbrăcată în haină de a luminei rază,
Te văzui copilă, ca inger de pază.

O!! când te văzui cu frumoasa-ți haină,
Ca un Demon splendid, arătat în taină,
Fluturând vestmantul pe capu-mi aprins
M-ascunsei în perne de ochiți invins

Dar visul fuse ademenirea unui creier zdrobit,
Fulgerarea de iluzii sclavului pe veci robit,
Dorul, setea de lumină, orbului intunecat,
Marinarului plăcerea, de catargul ridicat.

De acum mintea mea voalată: de visarea cea cerească
Tese-n juru-i poezie pentru ființa îngerească.
Iar pe calea de visare se poartă acum să vină,
Ca să-nchine ființei Inger, viața-i tristă, dar senină!

Florian Draghici.

multă scârbă de la asemenea români, cari nu merită să respire măcar nici aerul din țara românească. Deci las la aprecierea Românilor să-l califice și cu toate că nu mi-aș putea imagina o cătuși de naivă explicație a faptelor sale antinaționale, totuși aș fi curios, care ar fi răspunsul lui îndrăzneț la cele de mai sus.

Pecica Rovine. Dr. Teodor Drăgan
advocat.

Anunț

Statul a înființat în Arad lângă bariera din Calea Radnei un

DEPOZIT
de SCANDURI

LEATURI
și ȘTAFLI

de cea mai bună calitate, cari se vând în mic cu prețuri reduse. Orice concurență exclusă.

Direct. IX-a Reg. Silvică Arad.

Cumpărați ieftin la Magazinul român
MARCU BOTA

Magazin de ghete, pălării și articole
de modă pentru domni

Arad, Bdul Regele Ferdinand 27

Sandale pentru copii dela Lei	140-
Sandale pentru dame și domni dela	260-
Pantofi tenis de pânză toate colorile	210-
" de piele pt. dame cu spungi dela	400-
" de piele pt. dame drap-sorii dela	690-
" de piele pt. bărbați ndgri dela	580-

Pentru oficanți și studenți cu 10%
reducere din prețurile de galantar.

În cunoștințam Onor. public cetitor, că ziarul nostru își are biroul propriu în Arad **Str. Românilor No. 6.** pe care cu plăcere îl deschidem tuturor celor ce au o durere de spus, o știre de comunicat, un păcat de strivit.

Cerem sprijinul tuturor românilor de bine în munca noastră idealistă, fie **abonându-se** la ziar, fie **colaborând** cu articole, **corespondențe** din județ și jur.

**Prima Croitorie
bărbătească**

militară și
civilă modernă

**NICOLAE
ARITON**

Str. Bucur No. 14.

execută comenzi prompt din
ștofele cele mai bune,
confecțiuni elegante.
Prețuri moderate.

DIRECȚIUNEA UZINELOR DE GAZ A ORAȘULUI ARAD

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorice înaltă, cu al cărui ajutor putem, ca în timpul de pace, lumina ieftin, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiunile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

UZINELE COMUNALE
SECTIA GAZ AERIAN: ARAD
Strada Muciu Scevola 9, 11 și 13. — Telefon: 27, 25 și 16.

BIROUL UZINELOR
din strada Eminescu No. 4 stă la dispoziția On. public în ce privește comenzile etc.

INFORMAȚIUNI

Aviz!

Ziarul nostru, ca singurul organ independent din Arad, se trimite tuturor bunilor români iar ceice nu vor să-l primească sunt rugați să ni-l returneze, deoarece în caz contrar îi considerăm ca abonați.

Dizolvarea Consiliului Comunal din Arad.

Terminându-se a XI. a anchetă contra Consiliului municipiului și a primarului Dr. St. Anghel din Arad, Consiliul Superior Administrativ a dat Ministerului de Interne avizul pentru dizolvare.

În cercurile guvernamentale din Arad se așteaptă publicare oficială a acestui secret din partea Ministerului de Interne.

Un nou club sportiv românesc.

De curând a luat ființă noul club sportiv român „Fulgerul“ din Arad—Șega, având o echipă de fodbaliști distinși, cari la primul match public apărut batut vechea echipă „Unirea“ din Arad. Rezultatul 3:2.

După terminarea meciului au avut loc un festival frumos împreună cu dans, aranjat de Comitetul Clubului, care a durat până'n zori.

Culturale.

În ziua de 17 Iunie, ora 5 p. m. va concerta în Palatul Cultural din Arad, corul celebrului maestru profesor Hubic din Oradea Mare.

Cu aceasta ocazie va rosti conferință P. S. S. Dr. Alexandru Nicolescu Episcopul Lugojului. Suntem siguri, că nici un român de bine nu va lipsi.

Anunțăm cu multă plăcere, că în ziua de 26 Iunie a. c. va avea loc în frunțaș com. Nădlac, cununia simpaticei Doamnă Olga Dușec din Peregu Mare cu Dl. Ștefan Fabry, fiul marelui proprietar Ștefan Fabry Zelenak.

Suntem informați că va fi o nuntă strălucită — trei zile, ca'n povești.

Cu aceasta ocazie transmitem sincerile noastre urări de bine.

Directorul unei societăți forestiere defraudează 5 milioane

În urma unei telegrame din București, organele siguranței au arestat pe Iosef Krakauer, directorul societății forestiere „Argeșul“ care a dispărut din Capitală după ce a delapidat 5 milioane lei.

Krakauer a fost arestat de d-l comisar de siguranța Dumitrescu. Defraudatorul după scrisorile găsite asupra sa, avea intenția să se sinucidă.

IUBITE CETITOR.

Ne-ai citit gazeta? Nu o aruncați o dăruște la o rudă-a ta Sau la un prieten, s'o vadă și el. Lui îi faci un bine, gazetei la fel.

Posta Redacției și Administrației

D-șoarei Z. Doval și B. Motovsky, Nădlac Ziarul nostru se expediază regulat și dlui preot Kmet. Rugăm noul abonamente.

Mulțumiri anticipate

D-lui Mateescu, Ghioroc. Vă primim cu plăcere în calitate de corespondent din acelea regiuni. Vă vom trimite și o legitimație necesară. Mult spor!

D-lui Șt. Fabry, Nădlac. Cele necesare pt. Dv. nu le-am putut procura din Timișoara, din cauza sărbătorilor catolice.

**Cetiți, răspândiți
și abonați ziarul
„Voința Poporului“**

Succesorii Tipografiei Réthy Arad.

Girant responsabil: Dr. Theodor Drăgan.